

Miroslav Pavlíček:

Historie atletických vrhačských disciplín

Posudek rigorózní práce

Za cíl své rigorózní práce si autor stanovil „zmapovat vznik a vývoj atletických vrhačských disciplín a specifikovat stěžejní mezníky tohoto vývoje“ (s. 9). V dílčích cílech chtěl: 1) analyzovat dostupnou literaturu, 2) vymezit předmět výzkumu, 3) najít kořeny vrhačských disciplín, 4) analyzovat vývoj techniky jednotlivých odvětví a 5) představit nejvýznamnější osobnosti světové a české atletiky v oblasti hodů a vrhů.

Jak postupoval? Téma si po nezbytných úvodních kapitolkách rozdělil logicky podle jednotlivých vrhačských disciplín, tj. na hod oštěpem, hod diskem, hod kladivem, hod břemenem a vrh koulí. V jednotlivých úsecích pak postupoval obdobně – nejprve nahlédl „do dávné minulosti“, v níž akcentoval praktické využití vrhaných předmětů; odtud pokračoval ke vzniku hodů nebo vrhu jako moderní sportovní disciplíny, k technice jednotlivých disciplín a jejímu vývoji, odběhl k pravidlům (současným) a vrátil se k popisu současné techniky jednotlivých hodů a vrhu; nakonec s věnoval významným osobnostem jednak ve světě, jednak v českém a československém prostředí. Na závěr připojil sedm povytce statistických příloh.

Jak se mu podařilo naplnit stanovené cíle? Zmíním se nejprve o dílčích cílech: 1) Analýza dostupné literatury v práci zcela chybí. Soupis literatury v závěru této kapitoly nemůže v žádném případě nahradit. Navíc podle uvedených poznámek autor pracoval pouze s omezeným počtem titulů – z historie atletiky pouze s pracemi Jana Jirky a jeho spolupracovníků připravovanými ke stoletému výročí atletického svazu, v oblasti charakteristiky techniky jednotlivých vrhačských disciplín zase se dvěma pracemi ze sedmdesátých let 20. století (stranou zřejmě zůstaly odborné texty z počátku tisíciletí, např. metodické texty Jitky Vinduškové uváděné v závěrečném soupisu literatury). 2) Předmět výzkumu je víceméně definován v úvodních kapitolkách, v nichž autor vysvětluje rozdíly mezi pojmy „hod“ a „vrh“ a snaží se objasnit pojem „vrhačské disciplíny“. 3) Obdobně kořeny vrhačských disciplín jsou stručně pojednány jednak v úvodu, jednak u jednotlivých odvětví (oštěp, disk, kladivo, břemeno, koule); autor je spatřuje jednak ve antickém Řecku a jeho olympijských hrách, jednak ve středověkém (nikoliv „starověkém“ – s. 9, 74 či 125!) Skotsku a jeho Highland Games. 4) Popis vývoje techniky jednotlivých vrhačských disciplín patří k nejvydařenějším částem celého předkládaného textu, navíc tvoří ¼ celé práce! Autor zřetelně s největší chutí psal pasáže věnované hodu kladivem, v němž mě zaujala i jeho výprava do oblasti etymologie. Bohužel, řada pasáží se často opakuje, občas chybí i časové

určení, kdy se která technika používala. K drobným výtkám a nepřesnostem se vyslovím vzápětí. 5) Nejvýznamnější světové a české osobnosti atletických vrhačských disciplín tvoří pravidelně závěr jednotlivých tematických celků. Uvedená kritéria jejich výběru však poukazují na spíše formální záležitosti než na celkový význam jednotlivých vrhačů na rozvoj té které disciplíny. Např. v hodů oštěpem není v textu ani jednou zmíněno jméno Miklóse Németha, nejen vynikajícího atleta, ale i tvůrce nového typu oštěpu. A mohl bych pokračovat dál – chybí fenomenální oštěpař Janis Lusiš z SSSR či diskař Lars Riedel apod. Za vážnější nedostatek tohoto oddílu však považuji, že jednotlivé medailonky jsou pouhým výčtem úspěchů a z valné většiny přeneseny z encyklopedií!

Z drobných připomínek:

s. 8 - lehká atletika se od těžké atletiky osamostatnila už na počátku 20. století a nikoliv až v šedesátých letech;

s. 19 - poslední hry v starořecké Olympii se konaly v roce 393 a nikoliv 268 (obdobně na s. 20 je uvedeno zase jiné datum – rok 394);

s. 36 - Dana Zátopková kralovala světovému oštěpu v padesátých a nikoliv šedesátých letech 20. století;

pasáže o disku – zcela chybí zásadní práce o Františku Jandovi-Sukovi od Emanuela Bosáka, která Jandův přínos technice hodů diskem velice přesně popisuje;

s. 78, 81, 90 ad. – ruská a další slovanská jména je třeba přepisovat do češtiny a nikoliv do angličtiny – výsledkem jsou pak takové paradoxy, jako např. na s. 90, kde v jedné řádce čteme „zaostal za světovým rekordem Yuriye Sedykha“ a o řádek níž „Jurij Sedych“.

Závěr: Navzdory řadě uvedených připomínek, které povětšinou vyplynuly z autorovy nepřilíš velké zkušenosti při zpracování historického tématu, považuji předloženou rigorózní práci za přínosnou, logicky uspořádanou, za práci, která sesbírala velké množství poznatků a utřídila je tak, že může být využita při výuce či při tréninkovém procesu. Proto ji **doporučuji k obhajobě** a věřím, že při ní autor bude na uvedené nedostatky a výtky patřičně reagovat.

PhDr. František Kolář, CSc.

V Praze dne 29. srpna 2012